

Poľnohospodárske družstvo Budmerice, 244, 900 86 Budmerice

VÝROČNÁ SPRÁVA

za rok 2020

zostavená k 31.12. 2020

Budmerice, 11.3.2021

Schválená členskou schôdzou:

Poľnohospodárske družstvo Budmerice

Výročná správa za rok 2020

Výročná správa obsahuje

Výsledky hospodárenia za rok 2020

Účtovnú závierku k 31.12.2020- priložené súčasti účtovnej závierky:

Súvaha 2020

Výkaz ziskov a strát 2020

Poznámky 2020

Správu nezávislého audítora pre členov Poľnohospodárskeho družstva Budmerice

Všeobecné údaje

Poľnohospodárske družstvo Budmerice

IČO : 00190306

DIČ : 2020359396

IČ DPH : SK2020359396

Podnik zapísaný v Obch. registri Okr. súdu BA 1. v odd. Dr. vl. č. 255/B

Dátum vzniku : 1.1.1991

Predmet činnosti

- podnikanie v poľnohospodárskej výrobe, vrátane predaja poľnohospodárskych výrobkov na účely spracovania a ďalšieho predaja
- opravy motorových vozidiel a poľnohospodárskych strojov
- cestná motorová doprava
- prenájom výrobných prostriedkov členom a iným subjektom
- zabezpečenie hospodárskych a sociálnych potrieb svojich členov podľa zásad schválených členskou schôdzou alebo predstavenstvom družstva, najmä poskytovanie naturálnych produktov z vlastnej produkcie, služieb mechanizačnými a dopravnými prostriedkami družstva
- obchodná činnosť mimo tovarom, na ktoré sa vyžaduje osobitné povolenie

Zapísané základné imanie 54 438,04 Eur

Základný členský vklad 663,88 Eur

Orgány družstva:

členská schôdza v zmysle Stanov družstva,

predstavenstvo,

kontrolná komisia.

1. Opis družstva.

História Poľnohospodárskeho družstva Budmerice sa začala písať v roku 1947 založením Roľníckeho strojového družstva. 13. augusta 1949 sa toto družstvo zmenilo na JRD. V tých časoch malo 95 členov a hospodáril na 140 hektároch. Zvrat nastal až 30. júna 1957, keď začalo družstvo obhospodarovať 1380 hektárov pôdy. Ďalším prelomovým dňom bol 7. november 1975 keď sa ustanovujúcou členskou schôdzou vytvoril zlúčením družstiev Budmerice, Vištuk a Jablonec jeden veľký poľnohospodársko-ekonomický úsek. Súčasnú Poľnohospodárske družstvo bolo založené na ustanovujúcej členskej schôdzi konanej dňa 3.12.1990 podľa Zákona č.162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. Vzniklo pretransformovaním pôvodného družstva na družstvo vlastníkov a podielnikov. Jeho dnešný názov je Poľnohospodárske družstvo Budmerice a má 75 členov.

V roku 2020 Poľnohospodárske družstvo hospodáril na ploche 1.292,3 ha. Táto plocha je v drvivej väčšine prenajatá od súkromných fyzických, ale aj právnických osôb. Družstvo vlastní len cca 64,36 hektára. Časť z tejto výmery je vo dvore, časť tvorí piesková jama a zvyšok aj keď je to orná pôda, tak je vo veľmi malých roztrieštených kúskoch.

Poľnohospodárske družstvo Budmerice momentálne nemá, žiadnu pridruženú výrobu, v súčasnosti sa zaoberá len:

- podnikaním v poľnohospodárskej výrobe, vrátane predaja poľnohospodárskych výrobkov na účely spracovania a ďalšieho predaja
- prenájmom výrobných prostriedkov členom a iným subjektom
- zabezpečením hospodárskych a sociálnych potrieb svojich členov podľa zásad schválených členskou schôdzou alebo predstavenstvom družstva, najmä poskytovanie naturálnych produktov z vlastnej produkcie, služieb mechanizačnými a dopravnými prostriedkami družstva
- obchodnou činnosťou mimo tovarov, na ktoré sa vyžaduje osobitné povolenie

Družstvo má vytvorené nasledovné základné úseky:

- úsek rastlinnej výroby
- úsek živočíšnej výroby
- úsek mechanizácie
- ekonomický úsek

Produkcii Poľnohospodárskeho družstva tvoria najmä tržby z rastlinnej výroby, ktoré sa na celkovej tržbe podieľajú 52,6% a tržby zo živočíšnej výroby, ktoré sa na celkových tržbách podieľajú 45,8% . Z rastlinnej výroby má na tržbách nášho družstva najväčší podiel produkcia pšenice ozimnej, jačmeňa jarného, kukurice na zrno a repky ozimnej. Zo živočíšnej výroby sa na tržbách najviac podieľa produkcia surového kravského mlieka a časť tržieb tvorí aj predaj zvierat.

Za vonkajšie riziká je možné považovať nárast nákladov vstupov spôsobený rastom cien osív, hnojív, chémie a komponentov pre živočíšnu výrobu, nízku výkupnú cenu produktov rastlinnej výroby, ale aj živočíšnej, kde sa výkupná cena mlieka pohybuje na úrovni cca 0,30 centov za kg mlieka. Medzi vonkajšie riziká je možné zaradiť aj nestále legislatívne prostredie, ktoré nie je príliš naklonené podnikateľskému poľnohospodárskemu prostrediu. Problémom sú aj samostatne hospodáriaci roľníci pôsobiaci v obci a jej okolí, prípadne iné záujmové skupiny, ktorí družstvo oberajú o pôdu buď skupovaním, alebo prebíjaním ceny za nájomné. No a v neposlednom rade aj klimatické podmienky v oblasti, kde je čoraz viac dní suché počasie bez jedinej kvapky vody dlhé mesiace.

Za vnútorné riziká je možné považovať časté poruchy strojov spôsobené starším vozovým parkom. Problémom sú aj chýbajúce stroje a zariadenia, ktoré družstvo nemá vo vozovom parku a nie je v jeho možnostiach si tieto stroje a zariadenia zakúpiť. Problémom sú aj zastaralé technológie v dojárni a šrotovni, pričom udržiavanie je finančne náročné, ale je to lacnejšie ako ich výmena za nové. Veľká časť úrody je už vopred založená na úhradu záväzkov zápočtami. Takisto dotácie idú na splatenie preklenovacieho úveru.

Napriek všetkému je cieľom Poľnohospodárskeho družstva zvyšovanie kvality výroby, predaja a služieb. Toto je možné zvládnuť len zlepšovaním výrobných postupov. Zároveň je potrebné zvyšovať rentabilitu výroby, ale aj zdokonaľovať systém riadenia kvality. To všetko v súlade s plánom výroby a rozvoja jednotlivých úsekov, pracovníkov a organizačných jednotiek.

2. Vývoj účtovnej jednotky, stav, v ktorom sa nachádza a významné riziká a neistoty.

Vybrané ukazovatele aktív a pasív			
	rok 2020	rok 2019	% porovnanie
Aktíva			
Celková hodnota majetku je	2 288 069	2 049 050	12
- dlhodobý hmotný majetok	1 282 481	1 256 894	2
- finančný majetok	2 698	2 698	0
- obežný majetok	1 001 286	787 948	27
- časové rozlíšenie aktíva	4 302	4 208	2
Pasíva			
- vlastné imanie	1 066 191	1 051 066	1
- záväzky	1 179 106	944 134	25
z toho bankové úvery	169 126	228 501	-26
preklenovací úver	0	0	
finančný leasing/úver	123 457	37 828	226
záväzky z obchodného styku	598 535	344 360	74
- časové rozlíšenie pasíva	42 772	53 850	-21

V roku 2020 družstvo z vlastných prostriedkov zaobstaralo 3,5 ha pôdy od súkromných vlastníkov. Preklenovací úver z banky čerpaný počas roka 2020 bol v decembri 2020 splatený. Družstvu narástli celkové záväzky o 25% oproti roku 2019.

Náklady a výnosy			
	Rok 2020	Rok 2019	Rozdiel v %
Výnosy pred zdanením	2 792 209	2 559 264	9
Náklady pred zdanením	2 761 213	2 546 772	8
Na mzdy pracujúcim bolo vyplatené	611 108	570 282	7
Náklady na sociálne a zdravotné poistenie	239 973	242 724	-1
Priemerný evidenčný počet pracovníkov	38	35	8

Náklady a výnosy pred zdanením			
	r. 2020	r. 2019	% porovnanie
Celkové náklady	2 761 213	2 546 772	8
- nakúpené osivá	104 247	91 539	14
- nakúpené hnojivá	84 651	99 835	-15
- pohonné hmoty	119 825	126 879	-6
- chémiá	116 253	155 874	-25
- nakúpené krmivá	61 877	41 343	50
- ostatná spotreba materiálu	280 709	225 384	25
- energia, plyn, voda	50 356	60 893	-17
- náhradné diely	40 290	72 299	-44
- služby a ostatné výdavky	305 715	229 860	33
- nájomné za ornú pôdu	95 794	98 410	-3
- opravy zariadení, strojov a budov	118 005	36 664	222
- mzdové a soc. náklady	851 081	813 006	5
- dane	54 552	50 147	9
- odpisy	341 536	353 900	-3
- zostatková cena vyradeného majetku	78 336	29 415	166
- úroky leasing, úver	16013,73	19 129	-16
- úroky sankčné, pokuty, penále	2346,3	3 912	-40
- poisťné	39624,45	38 283	4
Celkové výnosy	2 792 209	2 559 264	9
- tržby rastlinná výroba	1 068 495	910 539	17
- tržby živočíšna výroba za mlieko	872 058	844 302	3
- tržby za zvieratá	52 842	29 432	80
- tržby za hnoj	4 395	7 409	-41
- tržby za služby	31 670	44 059	-28
- iné prevádz. výnosy	356 333	129 897	174
- iné prevádz. výnosy dotácie	406 416	593 626	-32
Hospodársky výsledok pred zdanením	30 997	12 492	148

Celkové náklady družstva vzrástli o 8%, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 214.441,-€, zároveň však vzrástli celkové výnosy o 9%, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 232.945,-€. Výsledok hospodárenia pred zdanením za účtovné obdobie je zisk vo výške 30.997,-€, čo je nárast o 148 %, pretože za predchádzajúce obdobie malo družstvo zisk 12.492,- € pred zdanením.

V rastlinnej výrobe družstvo utržilo o 157.956,- € viac oproti roku 2019. Tržba bola v celkovej výške 1.068.241,- €. V živočíšnej výrobe tržby za mlieko stúpili o 27.756,- € na sumu 872 058,- €, za zvieratá a hnoj mala živočíšna výroba tržbu vo výške 57.237,- €, spolu mala živočíšna výroba tržbu 929.294,- €. Tržba rastlinnej výroby bola o 139.201,- € vyššia ako tržba živočíšnej výroby, avšak 44.565,- € bolo utržené z predaja jačmeňa z úrody roku 2019.

V roku 2020 boli tržby za poskytnuté služby 31.670,- €, čo je pokles oproti roku 2019 o 12.388,- €, čo znamená ročné zníženie o 28%.

Oproti roku 2019 celkové náklady stúpili o 8%. Družstvu sa podarilo šetriť na nakúpených hnojivách, chémii, náhradných dieloch, pohonných hmotách a energiách. Náklady stúpili pri nakúpených osivách, krmivách, pri oprave strojov, spotrebe ostatného materiálu a prijatých službách.

V roku 2020 dostalo družstvo celkovú dotáciu vo výške 406.415,97 €. Z toho bolo:

- 132.795,51-€ jednotná platba na plochu,
- 74.749,67-€ na postupy prospešné pre klímu a životné prostredie,
- 30.849,12-€ pre oblasti s prírodnými alebo inými obmedzeniami,
- 4.796,72-€ úhrada finančnej disciplíny,
- 70.382,50-€ na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka,
- 35.792,98-€ na dobré životné podmienky zvierat,
- 13.240,82-€ na poistné,
- 25.626,22-€ na zelenú naftu,
- 7.037,46-€ na pestovanie bielkovinových plodín,
- 67,80€ na odvoz kadáverov,
- 11.077,17-€ tvorí rozpúšťanie dotácii na dlhodobý majetok zakúpený v predchádzajúcich obdobiach.

Analýza stavu a vývoja družstva

Pomerové ukazovatele finančnej analýzy				
	MJ	2020	2019	Ukazovateľ vypovedá o tom :
Ukazovatele zadlženosti:				
Celková zadlženosť podniku	%	51	45	koľko percent majetku je financovaných z cudzieho kapitálu
Finančná páka	koef.	2,14	1,94	akú časť aktív tvorí vlastný kapitál
Úrokové krytie	koef.	2,93	1,65	ako cenu je podnik schopný platiť za cudzí kapitál
Pomer prevádz. príjmov a nákladov	%	0,32	0,39	koľko pripadá na 1 Eur cudzieho kapitálu cash flow
Ukazovatele rentability (výnosnosti):				
Rentabilita celkového kapitálu	%	1,62	1,21	koľko sa vyprodukovalo z 1 Eura vlastného kapitálu
Rentabilita aktív(majetku)	%	1,12	0,5	koľko zisku pripadá na 1 Euro vlastného aktív
Rentabilita vlastného kapitálu(VI)	%	2,4	0,98	koľko zisku pripadá na 1 Euro vlastného kapitálu
Rentabilita tržieb	%	1,27	0,56	koľko centov tržby pripadá na 1 euro zisku
Rentabilita výnosov	%	0,92	0,4	koľko centov tržby pripadá na 1 euro výnosov
Rentabilita nákladov	%	0,94	0,41	koľko zisku máme z 1 euro nákladov
Ukazovatele likvidity:				
Likvidita pohotová	koef.	0,05	0,08	schopnosti plniť záväzky okamžite
Likvidita bežná	koef.	0,43	0,25	schopnosti plniť záväzky v najbližšom období
Likvidita celková	koef.	1,09	0,96	celkovom potenciáli likvidity podniku
Ukazovatele aktivity:				
Doba obratu zásob	dni	106	120	koľko dní trvá jedna obrátka zásob
Doba inkasa pohľadávok	dni	54	17	za koľko dní sa v priemere inkasujú pohľadávky
Doba splatnosti záväzkov	dni	107	68	aká je platobná disciplína podniku
Obrat aktív (celkového majetku)	koef.	0,88	0,89	produkčnej efektívnosti

Celková zadlženosť družstva vypovedajúca o stupni zadlženosti vyjadrená pomerom cudzieho kapitálu k aktívam v roku 2020 stúpla oproti roku 2019 z 45% na 51%. Toto zlepšenie je možné hodnotiť pozitívne, pretože každá hodnota nad 50% sa považuje za veľmi vysokú zadlženosť.

Úrokové krytie vypovedajúce o schopnosti hradiť cenu (úrok) za cudzí kapitál (pôžičku) je v roku 2020 kladné. Optimálna hodnota je 5, nemala by klesnúť pod 3. Družstvo dosiahlo hodnotu 2,93. V predchádzajúcom roku bolo úrokové krytie 1,94, takže v roku 2020 nastalo zlepšenie.

Pomer prevádzkových príjmov a nákladov poukazuje na to, že na jedno euro cudzieho kapitálu (pôžičky) malo družstvo v roku 2020 len 32 centov na zaplatenie. Medziročne si pohoršilo o 7 centov.

Likvidita pohotová vypovedajúca o schopnosti družstva platiť za svoje záväzky okamžite dosiahla hodnotu 0,05 čo znamená, že družstvo má okamžite finančné prostriedky na platenie 1 eura svojich záväzkov v hodnote 0,05 eura.

Likvidita bežná vypovedajúca o schopnosti družstva platiť za svoje záväzky dosiahlo družstvo v roku 2020 hodnotu 0,43 oproti roku 2019 kde bola hodnota 0,25 čím si medziročne mierne polepšilo. Optimálna hodnota je 1 – 1,15. Momentálne má družstvo na zaplatenie 1 eura svojich záväzkov 43 centov vo forme finančných prostriedkov a peňazí viazaných v krátkodobých pohľadávkach.

Doba obratu zásob sa v roku 2020 oproti roku 2019 znížila zo 120 dní na 106 dní. Pre poľnohospodárstvo je prirodzené mať zásoby napríklad z rastlinnej výroby určené pre živočíšnu výrobu na sklade viac dní.

Doba obratu pohľadávok vypovedajúca o tom za koľko dní družstvo inkasuje svoje pohľadávky sa zvýšila z 17 dní na 54 dní. Keďže bežná splatnosť faktúr je 14 dní tak táto hodnota je veľmi dobrá avšak pri úhrade väčšiny pohľadávok zápočtami aj prirodzená. Akceptovateľná hodnota je menej ako 70 dní.

Doba splatnosti záväzkov vypovedajúca o platobnej disciplíne družstva sa oproti roku 2019 v roku 2020 zvýšila zo 68 dní na 107 dní, naďalej vypovedá o nedostatku finančných zdrojov.

Úsek rastlinnej výroby

Úsek rastlinnej výroby hospodáril v roku 2020 na výmere 1.292,3 ha pričom zberová plocha bola 1.245,92 ha. Zima na prelome rokov bola priaznivá, pôda premrzla do dostatočnej vrstvy a dočkali sme sa aj snehovej pokrývky. Prvé ohrozenie prišlo v podobe premnožených hlodavcov už v poslednom februárovom týždni. Pri prehliadke porastov sme prišli na ohniská dier hlodavcov ako v repke, tak aj v obilninách. Jarné práce sme zahájili sejbou jačmeňa jarného, ktorá sa nám podarila do marca. Priebežne sme prešli do prihnojenia repky ozimnej a obilnín. Mesiace apríl a máj boli priemerné, vďaka čomu postrekové práce prebiehali plynule. Začiatkom apríla sme začali pripravovať pôdu na sejbu kukurice: sejba prebiehala bez väčších problémov. Pravidlo studený máj-v stodole raj sa nám našťastie potvrdilo, teploty do 20 stupňov a bohaté zrážky prispeli k uspokojivej úrode nielen repky ozimnej, pšenice ozimnej, jačmeňa jarného, ale aj zrnovej kukurice. Celú jar sme bojovali proti premnoženým

hlodavcom, preto úroda bola len uspokojivá a nie nadpriemerná, ako sa z jari ukazovala. Najväčšie škody hlodavce spôsobili na krmovinách. 69,3 ha lucerny sa nám podarilo skosiť namiesto 5 krát len 2 krát. 23,49 hektára lucerny sme museli zaorať, hlodavce nám nenechali ani len koreňový systém. Na konci augusta sme zasiali 202 hektárov repky ozimnej, v októbri a novembri 227,12 hektára pšenice ozimnej, z toho je 47,14 ha pšenica tvrdá. Hlodavci nám nedali pokoj ani v tomto období, preto strovenie prípravkom Ratron prebiehalo až do konca novembra kedy sa začali výdatné zrážky.

Rok 2020 bol menej priaznivý aj vďaka strate pôdy, ktorú majitelia berú pre drobných farmárov. S týmto problémom budeme bojovať aj v nasledujúcich rokoch. Každoročný úbytok pôdy je zapríčinený nedostatkom finančných zdrojov podniku na výkup pôdy od pôvodných majiteľov. Aj napriek hlodavcom, nedostatku finančných zdrojov, úbytkom pôdy a iných prekážok, s ktorými sa v poľnohospodárstve stretávame dennodenne môžeme hodnotiť rok 2020 pozitívne.

Špecifické ukazovatele rastlinnej výroby za posledné 3 účtovné obdobia									
Text	2018			2019			2020		
	Ha	Produkcia	Ha	Ha	Produkcia	Ha	Ha	Produkcia	Ha
		v t	výnos v t		v t	výnos v t		v t	výnos v t
Orná pôda	1 364,30			1 360,02			1 292,30		
Zberová plocha	1318,83			1314,11			1245,92		
Obilniny spolu	837,36	4490,52		791,88	5346,203		806,13	6226,76	
- pšenica	293,11	1380,92	4,71	372,21	2066,33	5,55	314,45	2112,48	6,72
- pšenica tvrdá	49,5	255,93	5,17						
- jačmeň jarný	195,36	814,91	4,17	133,55	693,04	5,19	118,04	670,24	5,68
- jačmeň ozimný							18,84	96,52	5,12
- kukurica zrnó	299,39	2038,76	6,80	260,05	2460,073	9,46	354,8	3502,97	9,87
- raž ozimná				26,07	126,76	4,86			
Olejniny spolu	212,88	677,24		199,37	698,213		225,21	800,59	
- repka	212,88	677,24	3,19	199,37	698,213	3,50	225,21	800,59	3,55
Krmoviny spolu				293,09	6776,25		239,74	7783,53	
- kukurica na zeleno				146,24	3122,9	21,35	120,33	3684,04	30,62
- jarná miešanka				42,63	817,79	19,18			
- lucerna siata zelená				104,22	2835,56	27,21	69,29	2615,34	37,74
- raž ozimná na zeleno							25,06	496,12	19,80
- cirok							25,06	988,03	39,43
Špeciálne plodiny spolu				29,77	6,2				
- facélia vratičolistá				29,77	6,2	0,21			

Úsek živočišnej výroby

Úsek živočišnej výroby je zameraný na chov kráv s trhovou produkciou mlieka. V roku 2020 bol priemerný stav kráv 318 ks. Vyprodukovalo sa 2 853 700 litrov mlieka čo je o 203 tis. litrov mlieka viac ako v roku 2019. Počas roka 2020 sa predalo 77 ton hovädzieho dobytku. Produkcia teliat na 100 kráv bola 101 ks. Úžitkovosť mlieka bola 24,46 l/deň.

Napriek tomu, že postupne prichádza k zvyšovaniu cien za mlieko, situácia v Slovenskej republike je aj naďalej taká, že stále táto suma nestačí pokryť náklady na vyprodukovanie 1 kg mlieka. Takže momentálne takmer každý prvovýrobca predáva mlieko so stratou.

V roku 2020 družstvo z vlastných prostriedkov zaobstaralo do živočišnej výroby dezinfekčný automat s príslušenstvom a krmný vozík NABAMIX.

Špecifické ukazovatele živočišna výroba za posledné 3 účtovné obdobia			
Stav k 31.12.	2018	2019	2020
Počet ks HD spolu	561	581	594
z toho dojnice	294	307	318
Výroba mlieka v tisícoch litrov	2566	2650	2853

Úsek mechanizácie

Pre úsek mechanizácie v roku 2020 družstvo zaobstaralo na leasing nakladač MANITOU MLT737 a nakladač GEHL R190. Ďalej družstvo z vlastných prostriedkov kúpilo kompaktný K 600PS a rozmetadlo MH ZDT RM-20

Aj úsek mechanizácie bojuje s nedostatkom finančných zdrojov na nákup nových strojov a zariadení na obnovu mechanizačného parku tak pre rastlinnú ako aj v živočišnu výrobu. Servis a oprava starších typov strojov a zariadení býva finančne náročná.

3. **Po skončení účtovného obdobia nenastali v družstve udalosti osobitného významu.**
4. **Družstvo nemá v predmete činnosti výskum a vývoj, výdavky na činnosť v oblasti výskumu a vývoja nemá.**
5. Družstvo z predošlých období eviduje akcie v Slovenských biologických službách Ivanka pri Dunaji v počte 11 ks nominálna hodnota 34 € spolu 374 € a v Slov. holsteinskej asociácii Ivanka pri Dunaji v počte 70 ks nominálna hodnota 33,19 € spolu 2 323,57 €.

6. Návrh na rozdelenie hospodárskeho výsledku

Družstvo navrhuje vysporiadať hospodársky výsledok po zdanení zisk vo výške 25.814,96- Eur na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov.

7. Požadované údaje podľa osobitných predpisov družstvo nemá.

8. PD Budmerice nemá organizačnú zložku v zahraničí.

Družstvo zostavilo účtovnú závierku za predpokladu nepretržitého pokračovania vo svojej činnosti.

Budmerice, 11.3.2021

Ján Polakovič
predseda predstavenstva

Poľnohospodárske družstvo Budmerice
244, 000 00 Budmerice
IČO: 00190306 IČ DPH: SK2020359306
®

Gabriela Jelemenská
člen predstavenstva

Vypracovala: Ing. Andrea Malíková